

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 2/2017
27.02.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Предрага Бећирића и др, због кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Бећирића – адвоката Јована Вукчевића и адвоката Небојше Црногорца, браниоца окривљеног Дарка Драгосављевића - адвоката Милана Вујина, бранилаца окривљених Марка Бандуке и Милоша Бандуке – адвоката Милоша Цвијића и адвоката Радослава Маринковића, браниоца окривљеног Ненада Вуковића – адвоката Сање Раденковић, браниоца окривљене Бојане Тутуновић – адвоката Бранка Арменка, браниоца окривљене Маријане Мијановић – адвоката Момчила Булатовића, браниоца окривљеног Вилима Сладића – адвоката Градимира Налића, браниоца окривљеног Владимира Сладића – адвоката Бранкице Мајкић, бранилаца окривљеног Огњена Петра Тодоровића – адвоката Милоша Владисављевића и адвоката Филипа Владисављевића, браниоца окривљених Милоша Мирића и Милице Мирић – адвоката Небојше Милосављевића и браниоца окривљеног Роберта Балажа, адвоката Драгослава Ристића, који су поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду-Посебног одељења КПо1 бр.276/10 од 26.04.2016. године и Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 бр.27/16 од 03.11.2016. године, у седници већа одржаној дана 27. фебруара 2017. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈАЊЕМ захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Вилима Сладића – адвоката Градимира Налића, браниоца окривљеног Владимира Сладића – адвоката Бранкице Мајкић и бранилаца окривљеног Огњена Петра Тодоровића – адвоката Милоша Владисављевића и адвоката Филипа Владисављевића, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку, а по службеној дужности и у односу на окривљене Предрага Бећирића, Дарка Драгосављевића, Марка Бандуку, Милоша Бандуку, Ненада Вуковића, Бојану Тутуновић, Бошка Ивошевића, Виктора Вицкова, Марка Вукојевића, Милоша Ћурана, Милета Јакшића, Маријане Мијановић, Милоша Мирића, Милицу Мирић и Роберта Балажа, **УКИДАЈУ СЕ** правноснажне пресуде Вишег суда у Београду- Посебног одељења КПо1 бр.276/10 од 26.04.2016. године и Апелационог суда у Београду, Посебног

одељења Кж1 По1 бр.27/16 од 03.11.2016. године у осуђујућем делу због кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. Кривичног законика (описано на странама 7 – 38 првостепене пресуде под тачком II изреке) и у том делу предмет враћа Вишем суду у Београду, Посебном одељењу, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебног одељења КПо1 бр.276/10 од 26.04.2016. године, окривљени Предраг Бећирић је тачком I изреке оглашен кривим због извршења кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 1. Кривичног законика, а тачком II изреке окривљени Предраг Бећирић, Огњен Петар Тодоровић, Маријана Мијановић, Милош Бандука, Марко Бандука, Бошко Ивошевић, Виктор Вицков, Марко Вукојевић, Милош Ћуран, Миле Јакшић, Милош Мирић, Дарко Драгосављевић, Владимир Сладић, Ненад Вуковић, Бојана Тутуновић, Роберт Балаж и Милица Мирић, оглашени су кривим због извршења продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези са чланом 61. КЗ, док је окривљени Вилим Сладић оглашен кривим због извршења кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ. За наведена кривична дела окривљени су осуђени и то окривљени Предраг Бећирић, пошто су му претходно утврђене појединачне казне затвора за кривично дело из члана 346. став 1. КЗ, у трајању од 1 године, а за кривично дело из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези са чланом 61. КЗ, у трајању од 4 године и новчана казна у износу од 150.000,00 динара, на основу члана 60. КЗ осуђен је на јединствену казну затвора у трајању од 4 године и 6 месеци и на новчану казну у износу од 150.000,00 динара, док је окривљени Огњен Петар Тодоровић осуђен на казну затвора у трајању од 2 године и на новчану казну у износу од 100.000,00 динара, окривљена Маријана Мијановић на казну затвора у трајању од 3 године и на новчану казну у износу од 100.000,00 динара, окривљени Милош Бандука на казну затвора у трајању од 1 године и 8 месеци и на новчану казну у износу од 90.000,00 динара, окривљени Марко Бандука на казну затвора у трајању од 1 године и на новчану казну у износу од 80.000,00 динара, окривљени Милош Мирић на казну затвора у трајању од 1 године и на новчану казну у износу од 70.000,00 динара, окривљени Дарко Драгосављевић на казну затвора у трајању од 1 године и 6 месеци и на новчану казну у износу од 80.000,00 динара, окривљени Бошко Ивошевић на казну затвора у трајању од 1 године и на новчану казну у износу од 60.000,00 динара, окривљени Владимир Сладић на казну затвора у трајању од 9 месеци и на новчану казну у износу од 50.000,00 динара, окривљени Виктор Вицков на казну затвора у трајању од 9 месеци и на новчану казну у износу од 50.000,00 динара, окривљени Ненад Вуковић и Бојана Тутуновић на казне затвора у трајању од по 10 месеци и на новчане казне у износу од по 50.000,00 динара, окривљени Милош Ћуран на казну затвора у трајању од 7 месеци и на новчану казну у износу од 50.000,00 динара, док су окривљени Роберт Балаж, Миле Јакшић, Марко Вукојевић, Милица Мирић и Вилим Сладић осуђени на казне затвора у трајању од по 7 месеци и на новчане казне у износу од по 40.000,00 динара. У изречене казне затвора, окривљенима је урачунато време проведено у притвору, и то окривљенима Предрагу Бећирићу и Огњену Петру Тодоровићу од 02.03.2010. до 27.04.2011. године, окривљеној Маријани

Мијановић од 02.03.2010. до 21.07.2010. године, окривљеном Милошу Бандуки од 02.03.2010. до 28.06.2010. године, окривљенима Владимиру Сладићу и Бошку Ивошевићу од 27.04.2010. до 29.04.2010. године, окривљенима Дарку Драгосављевићу и Милету Јакшићу од 02.03.2010. до 05.05.2010. године, окривљеној Бојани Тутуновић од 02.03.2010. до 20.05.2010. године, а окривљенима Марку Бандуки, Марку Вукојевићу, Ненаду Вуковићу, Виктору Вицкову, Милошу Ћурану и Милици Мирић од 02.03.2010. до 04.05.2010. године. У односу на окривљене Марка Бандуку, Бошка Ивошевића, Виктора Вицкова, Марка Вукојевића, Милоша Ћурана, Милета Јакшића, Милоша Мирића, Владимира Сладића, Ненада Вуковића, Бојану Тутуновић, Роберта Балажа, Милицу Мирић и Вилима Сладића истовремено је одређено да ће се казне затвора на које су осуђени првостепеном пресудом извршавати у просторијама у којима станују. Такође, првостепеном пресудом је одлучено и да су сви окривљени дужни да изречене новчане казне плате у року од 3 месеца, од дана правноснажности пресуде, те да ће, уколико их не плате у остављеном року, новчане казне бити замењене казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне окривљенима одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од 6 месеци. Окривљенима којима је одређено да се извршење казне затвора има спровести у просторијама у којима станују, одређено је да ове просторије не смеју напуштати, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, те да уколико једном у трајању од 12 часова или два пута у трајању од по шест часова самовољно напусте просторије у којима станују, суд ће одредити да остатак казне затвора издржавају у затвору.

На основу одредаба чланова 92. и 93. КЗ, од окривљених и трећих лица, одузета је имовинска корист прибављена кривичним делом, и то возила, станова и новца, конкретно наведених на странама 31 – 36 првостепене пресуде, а првостепеном пресудом окривљени су обавезани и да на име одузимања противправне имовинске користи у року од три месеца од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, уплате у буџет Републике Србије новчане износе наведене на странама 36 и 37 првостепене пресуде.

Тачком III изреке првостепене пресуде, трећа лица на која је пренета, без накнаде, имовинска корист, обавезана су да на име одузимања противправне имовинске користи у року од 3 месеца од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, уплате у буџет Републике Србије новчана средства у износима наведеним на страни 38 првостепене пресуде.

Истом пресудом, ставом II изреке, према окривљенима Огњену Петру Тодоровићу, Маријани Мијановић, Милошу Бандуки, Марку Бандуки, Дарку Драгосављевићу, Бошку Ивошевићу, Владимиру Сладићу, Бојани Тутуновић и Милици Мирић одбијена је оптужба на основу члана 422. тачка 3) ЗКП да су извршили кривично дело из члана 346. став 2. у вези става 1. КЗ, према окривљенима Виктору Вицкову, Марку Вукојевићу, Милошу Ћурану, Милету Јакшићу, Роберту Балажу, Милошу Мирићу и Ненаду Вуковићу одбијена је оптужба да су извршили кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 3. у вези става 1. КЗ, док је ставом III изреке окривљени Вилим

Сладић на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 4. у вези става 2. КЗ.

Ставом IV исте пресуде, одбијен је у целини као неоснован одштетни захтев „Државне лутрије Србије“, а ставом V изреке одређено је да трошкови кривичног поступка у односу на одбијајући и ослобађајући део пресуде у целости падну на терет буџетских средстава суда, те да ће првостепени суд о трошковима кривичног поступка у односу на осуђујући део пресуде одлучити накнадно, посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебног одељења, Кж1 По1 бр.27/16 од 03.11.2016. године, одбијене су као неосноване жалбе Тужиоца за организовани криминал, окривљеног Предрага Бећирића и његових бранилаца – адвоката Градимира Налића, Бранкице Мајкић, Горана Ђурашиновића и Феђе Димовића, бранилаца окривљеног Огњена Петра Тодоровића – адвоката Филипа Владисављевића, Милоша Владисављевића и Феђе Димовића, окривљене Маријане Мијановић и њеног браниоца – адвоката Момчила Булатовића, браниоца окривљеног Милоша Бандуке - адвоката Радислава Маринковића, браниоца окривљеног Марка Бандуке – адвоката Милоша Цвијића, браниоца окривљеног Милоша Мирића - адвоката Небојше Милосављевића, браниоца окривљеног Дарка Драгосављевића - адвоката Милана Вујина, браниоца окривљеног Бошка Ивошевића – адвоката Звонка Радовановића, браниоца окривљеног Виктора Вицкова – адвоката Драгане Јовановић, бранилаца окривљеног Владимира Сладића – адвоката Градимира Налића и Бранкице Мајкић, браниоца окривљеног Милоша Ђурана – адвоката Зорана Ећимовића, браниоца окривљеног Ненада Вуковића – адвоката Сање Раденковић, браниоца окривљене Бојане Тутуновић – адвоката Бранка Арменка, браниоца окривљеног Милета Јакшића – адвоката Драгана Палибрка, окривљеног Марка Вукојевића и његовог браниоца – адвоката Новице Бојовића, бранилаца окривљеног Роберта Балажа - адвоката Драгослава Ристића и Зорана Рибарова, браниоца окривљене Милице Мирић – адвоката Небојше Милосављевића и бранилаца окривљеног Вилима Сладића – адвоката Градимира Налића и Бранкице Мајкић, а пресуда Вишег суда у Београду- Посебног одељења КПо1 бр.276/10 од 26.04.2016. године у осуђујућем делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости, само у односу на осуђујући део, којим су окривљени оглашени кривим за кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. Кривичног законика (описано под тачком II изреке првостепене пресуде), поднели су:

-бранилац окривљеног Предрага Бећирића – адвокат Небојша Црногорац, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, конкретно због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП у вези члана 162. ЗКП, не наводећи предлог, с тим што из образложења захтева произилази да предлаже укидање побијаних пресуда;

-бранилац окривљеног Предрага Бећирића – адвокат Јован Вукчевић, из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. у вези члана 485. став 1. тачка 1)

ЗКП, конкретно због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно одлучивање или да побијане пресуде преиначи, уз истовремени захтев да о седници већа буду обавештени јавни тужилац и бранилац окривљеног, у смислу одредбе члана 488. ЗКП и да се у смислу члана 488. став 3. ЗКП одреди да се одложи извршење правноснажне пресуде;

-браниоци окривљеног Огњена Петра Тодоровића – адвокат Филип Владисављевић и адвокат Милош Владисављевић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) у вези става 4. ЗКП, конкретно због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) у вези члана 162. ЗКП и из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, те због повреде одредаба члана 16. став 1. ЗКП, члана 163. став 3. ЗКП, члана 15. став 2. ЗКП, члана 538. став 1. ЗКП, члана 539. став 1. ЗКП и повреде члана 5. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду или да преиначи побијане пресуде, тако што ће окривљеног Огњена Петра Тодоровића ослободити од оптужбе, уз истовремени захтев да у смислу одредбе члана 488. став 2. ЗКП о седници већа буду обавештени браниоци окривљеног;

-бранилац окривљене Маријане Мијановић – адвокат Момчило Булатовић, због повреде закона из члана из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП у вези са чланом 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и укине побијане пресуде, а предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, уз истовремени захтев да бранилац окривљене сагласно члану 488. став 2. ЗКП буде обавештен о седници већа, те да Врховни касациони суд у смислу одредбе члана 488. став 3. ЗКП одреди да се извршење казне по правноснажним пресудама одложи;

-браниоци окривљеног Милоша Бандуке – адвокат Милош Цвијић и адвокат Радослав Маринковић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) до 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине првостепену пресуду у осуђујућем делу, као и другостепену пресуду, и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду или да укине другостепену пресуду и преиначи првостепену пресуду у осуђујућем делу тако што ће окривљеног Милоша Бандуку ослободити од оптужбе;

-браниоци окривљеног Марка Бандуке – адвокат Милош Цвијић и адвокат Радослав Маринковић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) до 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине првостепену пресуду у осуђујућем делу, као и другостепену пресуду, и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду или да укине другостепену пресуду и преиначи првостепену пресуду у осуђујућем делу тако што ће окривљеног Марка Бандуку ослободити од оптужбе;

-бранилац окривљеног Милоша Мирића – адвокат Небојша Милосављевић, не наводећи законски основ, с тим што из образложења захтева произилази да бранилац указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи побијане пресуде тако што ће утврдити да је у конкретном случају учињена повреда закона на штету окривљеног, јер дело за које је окривљени осуђен није кривично дело;

-бранилац окривљеног Дарка Драгосављевића – адвокат Милан Вујин, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, не наводећи конкретно о којој повреди се ради, с тим што из образложења произилази да указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног Дарка Драгосављевића ослободити од оптужбе да је извршио продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ или да побијане пресуде укине и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду;

-бранилац окривљеног Владимира Сладића – адвокат Бранкица Мајкић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, те повреде одредаба члана 441. став 3. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног Владимира Сладића ослободити од оптужбе или да у односу на овог окривљеног укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те да нареди да се поступак одржи пред Првим основним судом у Београду, као стварно надлежном за поступање, или да у односу на окривљеног укине другостепену пресуду и предмет врати Апелационом суду у Београду на поновно одлучивање по жалби окривљеног, пред потпуно измењеним жалбеним већем, уз истовремени захтев да бранилац окривљеног буде обавештен о одржавању седнице веће у смислу члана 488. став 2. ЗКП и да се сходно одредби члана 488. став 3. ЗКП одреди одлагање, односно прекид извршења правноснажне пресуде;

-бранилац окривљеног Ненада Вуковића – адвокат Сања Раденковић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) и став 2. ЗКП, не наводећи конкретно о којој повреди се ради, с тим што из образложења произилази да указује на повреду закона из члана 439. тач. 1) и 2) ЗКП и на повреду члана 441. став 3. ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног Ненада Вуковића ослободити од оптужбе, или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно одлучивање, пред потпуно измењеним већем;

-бранилац окривљене Бојане Тутуновић – адвокат Бранко Арменко, не наводећи законски основ, с тим што из образложења захтева произилази да указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, уз истовремени захтев да о седници већа буде обавештен бранилац окривљене, као и да донесе одлуку којом ће се одложити извршење

казне према окривљеној Бојани Тутуновић до доношења одлуке о захтеву за заштиту законитости;

-бранилац окривљеног Роберта Балажа - адвокат Драгослав Ристић, не наводећи законски основ, с тим што из образложења произлази да захтев подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) и став 2. тач. 1) и 2) ЗКП, те због повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП и повреде члана 441. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде у делу у којем се односе на окривљеног Роберта Балажа и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду, уз наредбу да се поновљени поступак одржи пред потпуно измењеним већем, те да одложи или прекине део извршења побијане правноснажне одлуке који се односи на плаћање новчане казне и износа одузете имовинске користи;

-бранилац окривљене Милице Мирић – адвокат Небојша Милосављевић, не наводећи законски основ, с тим што из образложења произлази да указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде и утврди да је повређен закон на штету окривљене, јер дело због којег је осуђена није кривично дело;

-бранилац окривљеног Вилима Сладића – адвокат Градимир Налић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, те због повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП и повреде одредаба члана 441. став 3. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде, тако што ће окривљеног Вилима Сладића ослободити од оптужбе или да у односу на окривљеног укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, пред потпуно измењеним већем, или да у односу на окривљеног укине другостепену пресуду и предмет врати Апелационом суду у Београду на поновно одлучивање по жалби окривљеног, уз наредбу да се претрес одржи пред потпуно измењеним жалбеним већем, те уз истовремени захтев да у смислу одредбе члана 488. став 2. ЗКП, бранилац окривљеног буде обавештен о одржавању седнице већа, као и да се у смислу одредбе члана 488. став 3. ЗКП одреди да се одложи, односно прекине извршење првостепеног пресуде.

Врховни касациони суд доставио је по примерак поднетих захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Основано се захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Вилима Сладића, Владимира Сладића и Огњена Петра Тодоровића указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, с обзиром да је правноснажним пресудама прекорачена оптужба на штету окривљених.

Наиме, из списка предмета произилази да је оптужницом Тужиоца за организовани криминал Кт бр.2/10 од 27.08.2010. године, која је измењена поднеском од 11.12.2015. године, под тачком II, окривљенима Предрагу Бећирићу, Огњену Петру Тодоровићу, Маријани Мијановић, Милошу Бандуки, Марку Бандуки, Милошу Мирићу, Дарку Драгосављевићу, Бошку Ивошевићу, Виктору Вицкову, Владимиру Сладићу, Милошу Ђурану, Ненаду Вуковићу, Бојани Тутуновић, Милету Јакшићу, Марку Вукојевићу, Роберту Балажу, Милици Мирић и Вилиму Сладићу, стављено на терет извршење продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези са чланом 61. КЗ. Према наводима оптужног акта, окривљени су наведено кривично дело извршили тако што су "од почетка априла 2009. године па до 15.02.2010. године, у намери да себи прибаве противправну имовинску корист, лажним приказивањем чињеница, на начин наведен у тачки I, у стању урачунљивости, свесни свога дела, свесни да је њихово дело забрањено и хтели његово извршење, довели у заблуду одговорно лице у Државној лутрији Србије и „АА“ ДОО из ... и навели их да им на штету имовине која се састоји од средстава остварених приређивањем наведених игара, за која су средства наведена предузећа била одговорна и којима су управљала и располагала током игре, и **на штету имовине свих учесника у играма и потенцијалних добитника – лица која су слањем понуда остварила право на добитак, а који су играли у складу са правилима наведених игара**, на име освојених награда у наведеним играма, предају више станова, аутомобила и готовог новца...".

Под тачком II изреке првостепене пресуде, међутим, суд је наведене окривљене огласио кривим да су "од почетка априла 2009. године па до 15.02.2010. године, у намери да себи прибаве противправну имовинску корист, лажним приказивањем чињеница, на начин наведен у тачки I, у стању урачунљивости, свесни свога дела, свесни да је њихово дело забрањено и хтели његово извршење, довели у заблуду одговорно лице у Државној лутрији Србије и „АА“ ДОО из ... и навели их да им **на штету имовине свих учесника у играма који су играли у складу са правилима наведених игара...** предају више станова, аутомобила и готовог новца...".

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП, прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржано у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници, а ставом 2. истог члана прописано је да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела.

Битно обележје кривичног дела преваре јесте наступање штете на имовини превареног или другог лица, што значи да је у погледу ове одлучне чињенице суд везан оптужним актом тужиоца.

Првостепени суд је самоиницијативно у тачки II изреке, у односу на кривично дело из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ, проширио круг оштећених лица на штету чије имовине је извршено кривично дело преваре са потенцијалних добитника – лица која су слањем понуда остварила право на добитак и који су

играли у складу са правилима игара на срећу, на све учеснике у играма на срећу а који су играли у складу са правилима наведених игара, са образложењем (страна 93 првостепене пресуде) да је "за сваког ко је послао поруку настао мањак у имовини у вредности сваке појединачне послате поруке".

Поступајући на овај начин - самоиницијативно проширујући круг оштећених лица, са круга оних који би у сваком случају остварили добитак, на све учеснике игара на срећу, те закључујући да су сви који су учествовали у играма у складу са правилима, и чија је имовина смањена плаћањем цене учествовања у играма, стекли својство оштећених, првостепени суд је повредио објективни идентитет оптужбе и пресуде и прекорачио оптужбу на штету окривљених. Ово стога што је окривљене огласио кривим да су кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези са чланом 61. КЗ извршили на штету имовине већег броја лица него што им је оптужбом стављено на терет, чиме је повећан обим криминалне активности и воље окривљених односно (криминална количина) дела за које су оглашени кривим у односу на оптужбу, а што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Ово прекорачење оптужбе у правноснажној одлуци правда се ставом "да је лице које би остварило добитак уместо победника, оштећено само за износ вредности послатих порука, а не и за сам добитак који за њега представља измаклу добит" јер се "у кривичноправном смислу за кривично дело преваре узима у обзир само настала штета, а не и измакла корист".

Изнети став не може се прихватити као правилан.

У играма на срећу, које представљају алеаторни правни посао, улагање учесника игара у виду вредности послате поруке представља "куповину наде у добитак", међутим, добитак не могу остварити сви учесници у играма који су играли по правилима, већ само они који би са потпуном извесношћу остварили добитак да није било преварне радње окривљених.

Стога преварном радњом окривљених може наступити штета само на имовини оних учесника у игри који би по редовном току ствари, да није било преварне радње окривљених, остварили право на добитак, како је то оптужним актом окривљенима и стављено на терет. Стога, у конкретном случају измакла добит која је потпуно извесна представља умањење имовине настале преварном радњом.

Наиме, у свакој наградној игри може постојати само један добитник (у конкретном случају тзв. „главни потенцијални добитник“ који је током периода игре послао најнижу јединствену понуду за предмет лицитације), а у ситуацији да је игра на срећу нерегуларна услед предузимања преварне радње, награду би добио само тзв. „резервни потенцијални добитник“, односно учесник у игри који је током периода игре коју је играо по правилима послао следећу најнижу јединствену понуду за предмет лицитације. Сходно томе, круг добитника у наградној игри односно круг оштећених лица, не може се са тзв. "резервног потенцијалног добитника" проширити на сва лица која су играјући по правилима

учествовала у овој игри, а како то погрешно закључује првостепени суд у побијаној пресуди. У супротном, сваки онај учесник игре који би доказао да је у њој учествовао по правилима игре и послао СМС поруку, без обзира да ли би по регуларном току ствари остварио добитак или не, имао би право на накнаду штете од окривљених.

Имајући у виду да је у конкретном случају првостепени суд у изреци побијане пресуде, под тачком II, проширио круг оштећених лица у односу на круг оштећених лица дефинисаних оптужбом, а све на штету окривљених, што се основано истиче у захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Вилима Сладића, Владимира Сладића и Огњена Петра Тодоровића, те на који начин је учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју повреду Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, као другостепени, није отклонио, већ је првостепену пресуду потврдио, то је Врховни касациони суд усвајањем захтева у односу на ове окривљене, а по службеној дужности и у односу на остале окривљене, сходно одредби члана 489. став 2. ЗКП, налазећи да су разлози због којих је донео одлуку и у њихову корист, укинуо побијане пресуде у осуђујућем делу, под тачком II, и предмет вратио Вишем суду у Београду, Посебном одељењу, на поновно суђење, на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП.

Водећи рачуна о редоследу одлучивања поводом овог ванредног правног лека, будући да је утврђено постојање битне повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП у односу на све окривљене за кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ, због које су правноснажне пресуде у том делу укинуте, то се Врховни касациони суд није упуштао у разматрање осталих навода захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе и упутства наведена у овој пресуди, као и остале наводе поднетих захтева за заштиту законитости, након чега ће донети правилну и закониту одлуку.

Са свега изложеног, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић